

Sygn. akt III AUa 328/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	Barbara Białecka Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 grudnia 2019 r. w Szczecinie

sprawy P. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury pomostowej

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 12 czerwca 2019 r., sygn. akt VI U 233/19

oddala apelację.

Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk	SSA Jolanta Hawryszko	Barbara Białecka
----------------------------------	-----------------------	------------------

Sygn. akt III AUa 328/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.02.2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił P. W. przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Ubezpieczony wniósł o zmianę decyzji, przyznanie emerytury pomostowej oraz o zasądzenie kosztów procesu. Podniósł, iż od 5 listopada 1980 r. do 30 kwietnia 1991 r. i od 15 czerwca do 15 grudnia 1992 r. pracował w warunkach szczególnych jako kierowca w transporcie.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2019 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Ubezpieczony P. W. urodził się dnia (...) Pozwany uznał za wykazany staż ubezpieczeniowy w wymiarze 40 lat, 4 miesiące i 23 dni, w tym okresy pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 12 lat, 10 miesięcy i 8 dni (przypadające od 1994 do 2008 r.).

Wnioskodawca od 1.09.1974 uczył się w szkole zawodowej. Od 1.07.1976 r. do 31.08.1977 r., od 27.10.1977 r. do 30.04.1979 r., od 1.03.1994 r. do 31.07.2002 r., od 16.05 do 30.11.2003 r. pracował jako zbrojarz. Od 2 maja 1980 r. do 27.10.1980 r. , od 5.11.1980 r. do 30.04.1991 r., od 15.06 do 15.12.1992 r. pracował jako kierowca ciągnikowy. Od 10.12.2003 r. do 31.12.2004 r. pracował jako murarz. Od 1.1.2005 r. do 28.02.2014 r. pracował jako cieśla-zbrojarz. Od 23.06.2015 r. do 30.06.2016 r. pracował jako pracownik administracyjny.

W dniu 18.12.2018 r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy wskazał, iż przesłanki warunkujące prawo do uzyskania emerytury pomostowej reguluje ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U.2018.1924; dalej ustawą o emeryturach pomostowych).

Zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 - 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W świetle art. 3 ust. 1 tej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei według ust. 3 art. 3 prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwości należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu i życiu innych osób,

zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Zgodnie z art. 49 ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Sąd pierwszej instancji przywołał treść wyroku z dnia 2 kwietnia 2014 r. Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wydanego w sprawie o sygn. akt III AUa 2302/13 zgodnie, z którym „warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany”.

Sąd meriti podkreślił, iż w sprawie bezsporne było, że wnioskodawca spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1,3-5 i 7 ustawy. Wnioskodawca nie wykazał jednak wykonywania pracy w warunkach szczególnych po 2008 r. Nie złożył na powyższą okoliczność żadnych dowodów. Zaświadczenie z 28.02.2014 r. (k. 36 t. I a.e.) wskazuje na wykonywanie pracy warunkach szczególnych (w rozumieniu rozporządzenia z 1983 r.) do końca 2008 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ubezpieczony nie spełnia więc warunków przyznania emerytury pomostowej określonych w art. 4 pkt. 6. Konieczne jest zaś łączne spełnienie wszystkich warunków określonych w art. 4 ustawy. Zbadać należało więc czy spełnia warunki określone w art. 49, czyli czy do końca 2008 miał piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Ustalone prace pracownika administracyjnego, zbrojarza, kierowcy ciągnika i cieśli nie są pracami wymienionymi w załącznikach do ustawy. Tym samym wnioskodawca nie pracował w warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Nie spełnia więc również warunków przyznania prawa do świadczenia na podstawie art. 49.

Ustaleń w sprawie Sąd meriti dokonał na podstawie dokumentów złożonych w postępowaniu administracyjnym i na podstawie zeznań wnioskodawcy. Wiarygodność tych dowodów nie budziła wątpliwości tego Sądu. Pozostałe wnioski dowodowe Sąd Okręgowy pominął, mając na uwadze iż okoliczności wskazywane w tezach dowodowych pozostawały bez znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się ubezpieczony, zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

- rażące naruszenie art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. i art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych ubezpieczonego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków w sytuacji, gdy konieczność ich dopuszczenia i przeprowadzenia wynikała z oczywistej wadliwości decyzji organu rentowego i

jej uzasadnienia i dotyczyła okoliczności istotnej a spornej między stronami tj. czy praca ubezpieczonego na stanowisku kierowcy ciągnikowego (ciągnika kołowego) była pracą w transporcie czy też nie co warunkowało ostatecznie ustaleniem spełniania przez ubezpieczonego warunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jako przesłanki niezbędnej do przyznania mu wnioskowanego świadczenia, w sytuacji gdy powyższe stanowi w istocie o tym, że niniejsza sprawa została rozstrzygnięta przez Sąd pierwszej instancji przedwcześnie, bo jeszcze w trakcie postępowania dowodowego, a nie po zamknięciu rozprawy tj. przy wydawaniu wyroku, jak nakazują ww. przepisy k.p.c.

- rażące naruszenie art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie i nieuwzględnienie części materiału dowodowego tj. zeznań wnioskowanych świadków, przesłuchania strony oraz znajdujących się w sprawie dokumentów dowodzących, iż ubezpieczony w okresie od 5.11.1980 r. do 30.04.1991 r. świadczył pracę na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego, która to jest wymieniona w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

- rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, to jest: art. 233 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., przez dokonanie dowolnej oceny dowodów, a tym samym przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, wyrażające się w ustaleniu stanu faktycznego wyłącznie na dokumentach z pominięciem wnioskowanych przez ubezpieczonego dowodów,

- naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. wskutek uznania, że ubezpieczony nie wykazał, iż w okresie do 31.12.2008 roku a w szczególności w kwestionowanym przez organ rentowy okresie 5.11.1980 do 30.04.1991 r. pracował na stanowisku pracy wymienionym w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze a tym samym, że nie spełnił wszystkich warunków do przyznania mu wnioskowanego świadczenia,

- naruszenie przepisów postępowania, mianowicie art. 233 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, niezasadne odmówienie wiarygodności dowodom prezentowanym przez ubezpieczonego, w szczególności z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony potwierdzającego fakt pracy ubezpieczonego w Zakładzie Produkcji (...) w P. w okresie od 5.11.1980 do 30.04.1991 r. na stanowisku kierowcy ciągnikowego w transporcie (z wyłączeniem prac polowych) i wyciągnięcie na ich podstawie wniosku, że ubezpieczony nie spełnił przesłanki do przyznania mu emerytury pomostowej wobec niewykazania świadczenia pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze do 31 grudnia 2008 r.,

- błędną wykładnię art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych skutkującej przyjęciem, że w istocie wyłącznie legitymowanie się okresem zatrudnienia po 31 grudnia 2008 roku na stanowisku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze daje prawo do nabycia świadczenia w postaci emerytury pomostowej,

- całkowite zaniechanie analizy przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

- błędne ustalenie, że praca kierowcy ciągnikowego nie jest pracą wymienioną w załączniku do ustawy a tym samym nie jest pracą w szczególnych warunkach.

Wskazując na te zarzuty apelujący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków wskazanych w apelacji świadków oraz o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 15 lutego 2019 roku i ustalenie, że ubezpieczonemu P. W. przysługuje prawo do emerytury pomostowej a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, a swe ustalenia oparł na należycie zgromadzonym materiale dowodowym, którego ocena nie wykraczała poza granice wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji wywiódł prawidłowe wnioski z poprawnie dokonanej analizy dowodów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Stąd też Sąd Apelacyjny ustalenia tego Sądu w całości uznał i przyjął jako własne. Sąd odwoławczy nie stwierdził przy tym naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego, w związku z czym poparł rozważania tego Sądu również w zakresie przyjętych przez niego podstaw prawnych orzeczenia.

Sąd Apelacyjny w całości podziela również rozważania Sądu pierwszej instancji dotyczące oceny dowodów osobowych w kontekście zachowanej dokumentacji pracowniczej i nie dopatrywał się zarzucanych Sądowi meriti błędów w zakresie postępowania dowodowego. Przeciwnie, stwierdzić należy, iż Sąd ten zebrał i szczegółowo rozważył wszystkie dowody oraz ocenił je w sposób nienaruszający swobodnej oceny dowodów, uwzględniając w ramach tejże oceny zasady logiki i wskazania doświadczenia życiowego. Wobec tego nie sposób jest podważać adekwatności dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń do treści przeprowadzonych dowodów. Sąd Okręgowy prawidłowo i przekonująco uzasadnił na podstawie jakich dowodów i dlaczego ustalił wskazany powyżej stan faktyczny a także wskazał dlaczego pominął złożone przez ubezpieczonego wnioski dowodowe.

Przedmiotem postępowania w sprawie była ocena uprawnień wnioskodawcy do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 z późn. zm.).

Na wstępie rozważań wskazać należy, że emerytury pomostowe zapowiedziane w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zostały wprowadzone do systemu ubezpieczeń społecznych przez ustawę z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 roku i dotyczą ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze (urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku). Zastąpiły one emerytury w niższym wieku przyznawane na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze. Prawo do tego świadczenia było nabywane z reguły w niższym niż wiek emerytalny wieku pod warunkiem wykazania piętnastoletniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Cechą charakterystyczną emerytur pomostowych jest ich przejściowy charakter, zgodnie bowiem z art. 16 ustawy, prawo do tego świadczenia ustaje nie tylko z dniem śmierci uprawnionego, ale również z dniem poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, z dniem osiągnięcia przez uprawnionego wieku 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego (por. szerzej uwagi zawarte w Prawo do emerytury - komentarz do ustaw z orzecnictwem - I. Jędrasik - Jankowska, K. Jankowska - LexisNexis Warszawa 2011, s. 34 i nast.). Z uwag tych płynie wnioski o odrębnym charakterze obu tych świadczeń (emerytur w niższym wieku i emerytur pomostowych), przy czym nie wszyscy uprawnieni do emerytur w niższym wieku z uwagi na pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, nabyliby obecnie prawo do emerytur pomostowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. II UK 164/11, LEX nr 1171289).

Najogólniej rzecz ujmując, celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny, emerytura pomostowa ma być „pomostem między

dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania są wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, (...) 2010 nr 3, poz. 21). Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Na podstawie art. 4 ustawy prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem przepisów art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: (1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; (2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; (3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; (4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; (5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; (6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; (7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z mocy art. 49 ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: (1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; (2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; (3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych po dniu 31 grudnia 2008 r. (czyli od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych). Osoby, które takiej pracy po wskazanej dacie nie wykonywały (tak jak ubezpieczony), a w rezultacie nie spełniają warunku określonego w art. 4 pkt 6 ustawy, mają możliwość uzyskania emerytury pomostowej w oparciu o art. 49 ustawy, który w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 (a nie przepisów rozporządzenia z 1983 r.) ustawy o emeryturach pomostowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r. sygn. II UK 159/13, opubl. LEX nr 1405231, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. sygn. II UK 164/11, opubl. OSNP 2013/5-6/62, LEX nr 1289168; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2013 r. sygn. I UK 448/12, LEX nr 1396383).

Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego, ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2009 r. nie wykonywał pracy w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych zatem jego uprawnienia należy rozważać w kontekście spełnienia przesłanek wynikających z art. 49 tej ustawy. Aby zatem otrzymać prawo do emerytury pomostowej ubezpieczony musiałby wykazać piętnastoletni okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze wynikających z załączników do ustawy o emeryturach pomostowych nie zaś z rozporządzenia z 1983 r, na które powołuje się w apelacji. Praca kierowcy ciągnikowego (nawet wykonywana wyłącznie w transporcie) nie jest pracą w warunkach szczególnych wynikającą z załączników do ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd Apelacyjny podziela w pełni ustalenia Sądu orzekającego, że sporny okres zatrudnienia skarżącego nie jest okresem pracy o szczególnym charakterze, o jakim mowa w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych a zatem przesłuchiwanie świadków na okoliczność czy była to praca w transporcie drogowym czy też ubezpieczony wykonywał prace polowe nie miałyby żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Artykuł 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej zawiera bowiem bezpośrednio odesłanie do załącznika 1 i 2 w/w ustawy. W załączniku nr 1 i 2 brak jest prac wymienianych przez ubezpieczonego (kierowca ciągnika kołowego).

Po dokonaniu analizy załączników do ustawy o emeryturach pomostowych, zawierających wykaz prac w szczególnych warunkach oraz o szczególnym charakterze należy, iż praca wykonywana przez ubezpieczonego w spornym okresie nie jest pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie została ona bowiem wymieniona wśród prac wskazanych w w/w załącznikach. Bez znaczenia pozostaje zatem czy ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (czego nie kwestionuje ani Sąd Apelacyjny, ani Sąd Okręgowy) skoro nie wykonywał po 1 stycznia 2008 r. pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Innymi słowy nie ma zastosowania w tym przypadku rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Z tych też przyczyn zarzuty dotyczące naruszenia przepisów tego rozporządzenia nie zasługują na uwzględnienie.

Odstąpienie ustawodawcy od prawnego definiowania poszczególnych prac, w nawiązaniu do celu ustawy pozwala przyjąć, że prace te, jako pojęcia prawne powinny być interpretowane zgodnie ze wskazaniem wynikającymi z art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych i nie mogą prowadzić do rozszerzenia kręgu beneficjentów poza ten, wyznaczony brzmieniem przepisów. To oznacza, że w drodze interpretacji prawnych nie powinno dochodzić do sytuacji, że beneficjentem ustawy zostaje pracownik niewykonyjący pracy oznaczonej w zamkniętym katalogu prac, kwalifikowanej jako wykonywana w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, lecz pracę zbliżoną rodzajowo. Charakter emerytur w niższym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i emerytur pomostowych jest odrębny, a zatem nie wszyscy uprawnieni do emerytur w niższym wieku z racji wykonywania tego rodzaju prac nabyliby obecnie prawo do emerytur pomostowych.

Reasumując poczynione wyżej rozważania, należy stwierdzić, że przeprowadzona przez Sąd Okręgowy ocena wszystkich zgromadzonych dowodów dokonana została zgodnie z dyspozycją art. 233 k.p.c., a zaprezentowane poglądy prawne zasługują na aprobatę. Zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego ocenić należało także jako całkowicie nieuzasadnione. Wnioskodawca nie spełnił przesłanek określonych tak w art. 4, jak i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, skoro tak, to Sąd Okręgowy prawidłowo odmówił wnioskodawcy prawo do emerytury pomostowej.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji wyroku, na podstawie art. 385 k.p.c.

Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk Jolanta Hawryszko Barbara Białecka